

2/2019

fabra

Esittelyssä huikeat Lypsikit Livenä-tilat

- *Moocall HEAT sonnin työnvalvojana*
- *Uusi edustajisto valitaan syksyllä*
- *Lisäravinteet tukevat terveyttä ja hedelmällisyyttä*

Bonusta
jopa
5%

Nähdään OKRA-maatalousnäyttelyssä!

Olemme mukana kesän suurimmassa maatalousnäyttelyssä OKRAssa 3.-6.7.2019.

Esittelemme messuilla mielenkiintoisia tuotossonneja sekä karjan kehittämiseen ja lisääntymiseen liittyviä palveluita ja tuotteita. Tervetuloa osastollemme tutustumaan ja keskustelemaan asiantuntijoiden kanssa.

Nähdään Oripäessä!

www.faba.fi

OKRA
-se oikea maatalousnäyttely-

Lypsikit Livenä valloittaa Etelä-Pohjanmaan

ELOKUUN 21. PÄIVÄNÄ Lypsikit Livenä valloittaa ja esittelee karjaimisille taas uuden maakunnan tiloineen. Tänä kesänä esiteltävät tilat ovat tasaisessa lakeusmaisemassa Etelä-Pohjanmaalla.

LYPSIKIT LIVENÄ-TAPAHTUMA on vakiinnuttanut paikkansa kesän kuumimpana karjatapahtumana. Tapahtuma alkoi Pohjois-Savon karjakerhon ja Faban toimesta elokuussa 2013 Iisalmen seudulla, Ylä-Savossa. Ensimmäisellä kerralla ovensa avasi vierailupäivänä kuusi tilaa, jotka kaikki olivat olleet mukana HAKA-alkionsiirtohankeessa. Genomitestaus oli aloitettu ja oli mielenkiintoista katsoa minkälaista eläinainesta tiloille oli saatu. Lypsikit Livenä oli samalla ikään kuin jatkoa hankkeen aikana järjestetyille Saavutusten päiville. Seuraavana vuonna pidettiin ristiäiset ja tapahtumasta tuli Lypsikit Livenä. Tapahtuman myötä on päästy tutustumaan eri maakuntiin, upeisiin karjoihin ja erilaisiin navettarakkaisuihin. Mikä onkaan mielenkiintoisempaa, kuin nähdä eri sonnien tyttäriä karjoissaan? Huomata kuinka tuottava karja merkitsee terveitä, helppoitoisia ja hyvin lypsäviä lehmii. Ja kuinka genomitestaus ja NTM toimivat välineinä kestävien ja tuottavien lehmien kehittämisessä.

KESTÄVYYS, TERVEYS JA TUOTTAVUUS ovat tänäkin kesänä tapahtuman punaisena lankana. Tapahtumassa ovensa avaavat Mty Anttila, Savunen Marko ja Sanna, Picnus Oy ja Kantoniemen tila Oy

ovat tämän Faba-lehden tähtinä. Näin on mahdollista päästä tutustumaan omistajiin, tiloihin ja karjoihin jo etukäteen. Tilat sijaitsevat niin, että päivän aikana ennättää hyvin vierailla kaikissa. Lehmät, VikingGeneticsin sonnien tyttäret ovat toki pääroolissa, mutta jokaisella tilalla on lisäksi omat teemansa. Mukana on runsas joukko tilan omia yhteistyökumppaneita, tuotteita ja palveluita.

PÄIVÄN PÄÄTTEEKSI kokoonnutaan Seinäjoelle Sorsanpesään karjaväen yhteiseen illanviettoon. Ansoituneet jalostajat saavat palkintonsa, syödään hyvin, tanssitaan ja ennen kaikkea vietetään iltaa taatusti hyvässä seurassa.

Nähdään elokuussa Etelä-Pohjanmaalla!

Anita Hyvönen

Kannen kuva Timo Aalto

FABAN JÄSENLEHTI

Faba osk
PL 95 (Korpikyläntie 77)
15871 Hollola
Puh. 020 747 2020

Toimitusjohtaja
Antti Latva-Rasku
Puh. 0400 342 039

Tuoteryhmäjohtaja
Marja Eskelinen
Puh. 040 311 5100

Myynti- ja markkinointijohtaja,
päätoimittaja
Tapani Puumala
Puh. 0400 186 128

Markkinointipäällikkö
Eve Kulmala
Puh. 043 826 9444

Lehden toimitus
Eveliina Kuukkanen-Vekkelä
Puh. 043 826 1468

Sähköpostiosoitteet
etunimi.sukunimi@faba.fi
www.faba.fi

Painopaikka
Punamusta, 2019

Agalactiae aiheutti paljon työtä, mutta taistelu sitä vastaan kannatti. Tuotos nousi 1 000 kilolla ja karjan taso nousi jalostusloikalla. Lisäksi tauti osoitti terveyden merkityksen.

Terveys arvossaan

Kyösti ja **Saara Marttilan** omistama Picnus Oy on monipuolinen tila. Maidontuotantoa on kehitetty voimakkaasti sikatalouden ja peltoviljelyn rinnalla. Karjaan iskenyt agalactiae ei haitannut kehitystä. Terveyden arvostus kasvoi ja nopea toiminta sekä tiukka karsinta nostivat keskituotosta.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Timo Aalto

Nimi Picnus viittaa vahvasti sikoihin. Päätuotantosuunnaksi pitikin tulla sikatalous, mutta **Kyösti**, 48, ja **Saara**, 49, päätyivät osakeyhtiön perustamisen jälkeen laajentamaan navettaa. Lihasiat ja peltoviljely ovat edelleen merkittäviä tuotantosuuntia, mutta maidontuotanto on tärkein ja sitä kehitetään parhaillaan.

Eläinliikenne kuntoon

Vuonna 2009 valmistuneeseen kahden robotin pihattoon tulee kesällä kolmas robotti. Vanhaa navettaa on laajennettu useasti ja tuorein peruskorjaus valmistuu kesällä. Umpilehmille, poikiville ja myös pikkukasikoille saadaan näin omat tilat. ”Näillä muutoksilla saadaan eläinliikenne parempaan malliin”, Saara toteaa.

Jo aiemmin eläinten olosuhteita on parannettu ja stressin

aiheuttajia on vähennetty. ”Juustoportin tukema käsittelykurssi antoi hyviä työkaluja eläinten ohjailuun ja ryhmittelyyn”, Saara jatkaa.

Tällä hetkellä lypsissä on noin 140 lehmää ja keskituotos on 11 800 kiloa EKM. Lypsävistä holsteineja on noin kaksi kolmasosaa ja loput ovat ayrshirejä. Laajennusvaiheessa eläimiä ostettiin paljon ja joukossa oli runsaasti pienehköjä ayrshirejä. Ne ovat hiljalleen karsiutuneet ja holsteinit ovat lisääntyneet.

Aktiivinen ayrshire

Rodulla ei ole merkitystä, vaan ominaisuudet ratkaisevat. Terveys, hyvä luonne ja robotille sopivuus ovat kaikkein tärkeimpiä asioita. ”Lehmät ovat työkavereita ja mukavien kanssa on kiva tehdä töitä”, Saara toteaa.

Tyttärien ratsastuksen tukeminen on Saaran harrastus. Myrskyn Sirius on päässyt kuvaan Saaran ja Anniinan kanssa.

Holsteineista ei saa tulla yhtään kookkaampia, eikä arempia. Ayrshiren taso on Saaran mielestä parantunut viime vuosina huomattavasti. Kokoa on tullut lisää ja sorkkaterveys, elinvoima sekä aktiivisuus ovat hyviä, joten niiden osuus saattaa nousta.

Rotujen yhteisiä tavoitteita ovat maidon virtausnopeus ja pitoisuudet. Jalostusasiatuntija **Miia Mannila** käy tilalla kolmassti vuodessa ja tilaa siemenannokset säällöön. Saara osallistuu suunnitteluun ja hän myös siementää itse. Seminologit käyvät lomien aikana tai jos kyseessä on hankalampi tapaus.

Onni onnettomuudessa

Kaksi vuotta sitten karjaan iski agalactiae-bakteeri. Saneeraukseen ryhdyttiin välittömästi. Kaikki lehmät testattiin ja niistä 21 oli positiivisia. Näistä 10 teurastettiin välittömästi ja 10 pystyttiin hoitamaan. Hoidetutkin teurastettiin myöhemmin. Onneksi kaikki hiehot saivat negatiiviset tulokset. "Siitä lähtien on ollut jatkuvaa tiukkaa seurantaa. Eikä saa yhtään hellittää, vaikka tankkimaitonäytteet ovat olleet puhtaita jo lähes vuoden ajan", Saara kertoo.

Picnus oy, Ala-Marttilan tila, Jalasjärvi

Omistajat Kyösti ja Saara Marttila. Lapset Matti, Anniina, Katariina, ja Eliina

Peruskorjattu navetta umpilehmille ja poikiville

Uusi kahden Lely-robotin navetta vuodelta 2009. Kolmas robotti tulee kesällä 2019

Keskituotos 135: 11 800 kg EKM

Holsteineja 2/3 ja ayrshirejä 1/3

Lehmät ulkoilevat vuoden läpi

Lihaskoja, sikalat vuosilta 1999 ja 2003

Peltoa noin 500 ha, nurmea, viljaa ja rypsiä

Kyöstin, Saaran ja Matin lisäksi pari työntekijää. Kesällä kausityöntekijöitä

Saara, Kyösti, Anniina ja Kyöstin äiti Kaisu, joka on saapunut paikalle kokkaamaan remonttimiehille. Myös Kyöstin isä Sameli seuraa päivittäin tilan touhuja.

Hyviä lehmälinjoja menetettiin, näytteenotto- ja desinfiointikustannuksia kertyi ja saatiin paljon työtä sekä huolia. Onneksi tapahtumilla oli hyväkin puolia. "Tuona aikana opettelin robottilypsyn, tuotos nousi 1 000 kilolla ja karjan taso nousi jalostusloikalla. Lisäksi tauti osoitti terveyden merkityksen", Saara toteaa.

Saneerauksen takia hiehoja tarvitaan paljon. Kaikkiin siemennyksiin käytetään lypsyrotusonneja ja X-Vik-siemenen osuus on lähes 30 prosenttia. "Hyvä hiehopankki on oltava. Valitsen jatkoon pääsevät siemennysiässä. Genomitestauksen aloitamme heti, kun pääsemme tästä hieman eteenpäin", Saara kertoo.

Hevosurheilua ja metsätöitä

Saaran harrastus on tällä hetkellä seurata ja tukea tyttöjen ratsastusharrastusta. Tilalla on shetlanninponi ja kaksi suomenpienhevosta. Kyöstin harrastukset ovat metsätyöt ja metsätaitokisat SM- ja paikallistasolla.

Perheen lapsista **Katariina**, 16, ja **Eliina**, 13, käyvät koulua ja **Anniina**, 20, opiskelee liiketaloutta Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Agrologiksi opiskeleva **Matti**, 22, on täysillä mukana tilan töissä. Lisäksi hänellä on oma tila. "Matti on tämän tilan jatkaja. Ei siitä muuta taida tulla", Anniina tuumaa veljestään. **f**

Syksyllä Faballe valitaan *uusi edustajisto*

Uusi edustajisto valitaan syksyllä sähköisellä vaalilla. Vaaliin osallistuminen ehdokkaana tai äänestämällä antaa jäsenille mahdollisuuden osallistua osuuskuntansa kehittämiseen. Juuri nyt on ajankohtaista harkita omaa roolia osuuskunnan tulevaisuudessa. Lähtemällä ehdokkaaksi edustajistovaaleissa voit olla yksi niistä jäsenistä, jotka näköalapaikalta linjaavat Faban kehitystä seuraavat neljä vuotta.

Faba on kehittynyt ja uudistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi. Osuuskunta on pysynyt alan rakennemuutoksessa hyvin mukana ja uusia palveluita ja toimintaa on kehitetty koko ajan. Myös palveluiden digitalisointiin ja yhteistyöhön sidosryhmäkumppanien kanssa on panostettu. Palvelumme vastaavat hyvin nykyikäisen karjatilan tarpeisiin ja tuottavat jäsenillemme jatkuvaa hyötyä.

Osuuskunnan kehittymisen on jatkuttava myös tulevaisuudessa ja siksi mukaan päätöksentekoon tarvitaan kotieläinyrittäjiä. Yhteiseen päätöksentekoon osallistuminen ja kotieläinyrittäjien yhteisen yrityksen kehittäminen on panostus myös oman kotieläinyrityksen ja karjan tulevaisuuteen.

Edustajistossa olet näköalapaikalla

Ylin päätäntävalta osuuskunnassamme on edustajistolla. Se valvoo jäsenten valtuuttamana osuuskunnan toimintaa ja on mukana linjaamassa tulevaisuuden kehityspäätöksiä. Edustajisto on ehdoton näköalapaikka osuuskunnan kehitykseen.

Osallistuminen Faban hallinnon työhön on panostus myös oman osaamisen ja kyvykkyytesi kehittämiseen. Työskentely edustajistossa tarjoaa mahdollisuuden myös kansainvälistymiseen,

sillä Faban edustajat VikingGeneticsin hallintoon valitaan edustajiston joukosta. Edustajiston jäseneltä vaaditaan osuuskunnan jäsenyyden ja palveluiden käytön lisäksi ennen kaikkea innostusta vaikuttaa yhteisiin asioihin sekä halua perehtyä niihin. Edustajana pärjää, kun on avoin uusille asioille.

Edustajisto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Kokoukset vaativat aikaa kerrallaan kaksi päivää. Kokouspäiviin liittyy aina myös kouluttautumista ja perehtymistä syvällisesti ajankohtaisiin asioihin. Tärkeimpiä edustajiston tekemiä päätöksiä ovat osuuskunnan hallituksen sekä hallinnon tarkkailijoiden ja valmistelevan toimikunnan henkilövalinnat.

Säännöt määrittelevät osuuskunnan toiminnan periaatteita ja niitä muutetaan vain edustajiston päätöksellä. Osuuskunnan kehittyessä kaikki osuuskunnan toiminnan merkittävät muutokset vaativat aina edustajiston päätöksen. Muita edustajiston päätettyihin kuuluvia asioita ovat osuuskunnan budjetin ja toimintasuunnitelman sekä tilinpäätöksen vahvistaminen. Edustajisto valvoo, että osuuskunnan asioita hoidetaan ja osuuskuntaa kehitetään sen jäsenen eduksi.

Jokainen Faban jäsen, joka täyttää sääntöjen määrittelemät vaalikelpoisuuden ehdot, voi asettua ehdokkaaksi. Edustajia valitaan yhteensä 32 ja

niistä pääosa osuuskunnan maidontuottajajäsenten keskuudesta.

Vaali toteutetaan 100 % sähköisesti

Jäsenet jaetaan tuotantosuunnan mukaan kahteen vaaliipiiriin: Maidontuotanto tai Lihantuotanto. Maidontuotanto-vaaliipiiri jaetaan lisäksi kolmeen maantieteelliseen vaalialueeseen lähinnä Faban toiminta-alueiden mukaan. Lihantuotanto-vaaliipiiri käsittää koko maan.

Ehdokasasettelu tapahtuu netin kautta 16.9. -8.10.2019 välisenä aikana. Nyt on jo hyvä lähteä suunnittelemaan omaa ehdokkuutta ja kokoamaan yhteistä listaa vaikkapa karjakerhon puitteissa. Tarkat ohjeet ehdokasasetteluun lähetetään kaikille jäsenille Faban asiakasrekisterissä olevaan sähköpostiosoitteeseen sekä julkaistaan hyvissä ajoin osuuskunnan kotisivuilla.

Äänestäminen tapahtuu internetin kautta sähköisenä vaalina marraskuussa 2019. Äänioikeus on kaikilla Faban jäsenillä, jotka ovat liittyneet jäseneksi 1.8.2019 mennessä. Ehdokaslistat ja ohjeet äänestämiseen lähetetään perinteisesti kirjeenä jokaiselle jäsenelle. Lisää tietoa vaalista ja sen järjestämisestä löydät osuuskunnan kotisivuilta.

Lisätietoa vaaleista löydät: www.faba.fi/vaalit/

Uuden edustajiston toimikausi alkaa 1.1.2020.

Näin asiakkaat meitä arvioivat

Alkukevään asiakaskysely selvitti Faban asiakkaiden tyytyväisyyttä palveluihin ja toimintaan. Kyselyyn vastasi yli 300 maitotilallista.

Faban palvelut arvioidaan kaikissa tilakokoluokissa edelleen hyviksi. Eniten tyytyväisyys palveluihin on kasvanut keski-suurten ja suurten tilojen keskuudessa. Joka neljäs asiakkaistamme on sitä mieltä, että osuuskunnan palvelut ovat entisestään parantuneet. Tämä kehitys on jatkunut jo usean vuoden ajan.

Palveluista parhaimmat arviot saivat siemenen kotiinkuljetuspalvelu ja siemennysten mobiilitilauspalvelu FabakUTSU. Myös FabaHELMi-hedelmällisyysneuvonnan arviot ovat korkeat.

FABAN SEMINOLOGIEN ja jalostus-asiiantuntijoiden asiantuntemusta ja ammattitaitoa arvostetaan hyvin korkealle. Myös asiakaslähtöisyydessä ja asiakkaiden huomioon ottamisessa on edetty oikeaan suuntaan.

Enemmän aktiivisuutta toivotaan edelleen erilaisten Faban tarjoamien ratkaisujen esilletuomiseen ja esittelemiseen.

Kokonaisuutena asiakkaat kokevat Faban asiantuntevaksi, luotettavaksi ja monipuoliseksi toimijaksi. Suurin osa asiakkaista on valmis suosittelemaan Fabaa, sen palveluita ja tuotteita.

Kyselyn kautta saatiin jälleen myös kehitysehdotuksia. Kaikki kehitysehdotukset käydään läpi ja mahdollisuudet ja niiden toteuttamisen kannattavuus arvioidaan Faban tuotekehityksessä.

Kiitos kaikille kyselyyn osallistuneille. Vastanneiden kesken arvottiin Boliflash ja Hydrafeed tuotteita. Boliflash Rumen -tuotepaketti on postitettu **Veli-Pekka Hautarinteelle** Alavudelle. **Ilkka Yrjänä** Siikajoelta ja **Päivi Kallio** Mynämäeltä ovat saaneet Hydrafeed Starter-pakettinsa. **f**

Hyödy bonuksesta!

Muistathan, että Faban jäsenenä ostosi kerryttävät asiakasbonusta!

➤ Faban jäsenyys tuo lisäarvoa karjatilolle, sillä jäsenille kertyy bonusta kaikista ostetuista siemenannoksista, siemennys- ja hedelmällisyyspalveluista, alkionsiirtopalveluista sekä karjan jalostuspalveluista ja kaikista ostetuista tarvikkeista. Bonusta kertyy 0,5 - 5 % ostoista, taso määräytyy karjatunnuskohtaisten laskutustietojen perusteella. Investointityyppiset tuotteet eivät kerrytä bonusta.

➤ Ostoskertymä lasketaan arvonlisäverottomasta laskutusmäärästä ja jokaisella vuosineljänneksellä laskenta käynnistyy alusta. Kalenterivuoden kolmen kuukauden mittaisten bonusjaksojen kertymät lasketaan vuodenvaihteessa yhteen. Hyvityskertymä maksetaan seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä neljänneksellä, joko ostohyvityksenä laskulla tai tilitietoilmoituksen perusteella suoraan karjatunnuksen omistajan pankkitilille. Asiakkaalle tilitettävän bonuskertymän alaraja on 30 euroa.

➤ Keskitäminen kannattaa – keskitä ostot ja hyödy bonuksesta!

BONUSTA KERRYTTÄVÄT

SIEMEN-
ANNOKSET

ALKIONSIIIRTO-

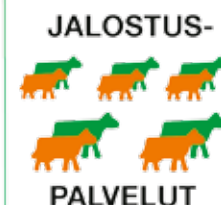

PALVELUT

TARVIKE-
OSTOT

SIEMENNYS-
JA HEDELMÄLLISYYS-
PALVELUT

JALOSTUS-
PALVELUT

Tilalla eläinten käyttäytymistä seurataan tarkkaan ja navettapäiväri on ahkerassa käytössä. Eri sukuista olevilla eläimillä on eri pituisia kiimoja ja lypsykäyriä.

Erkki Mikkonen ja 5 kertaa poikinut Jekku.

Boliflash Fertil – ota kaikki keinot käyttöön tiinehtymisen parantamiseksi

Teksti ja kuvat **Marjut Suontausta**

MIKKOSTEN TILALLA Juankoskella hedelmällisyys on yksi tärkeimmistä karjan jalostettavista ominaisuuksista tuotosta unohtamatta. Tilan kaikki eläimet genomitetaan ja Viking-Genetics on ostanut tilalta hiehon alkiotuotantoon. Ruokinta perustuu analysoituun säilörehuun. Kivennäis- ja hivenainepuutoksiin reagoidaan heti, mutta joskus pienikin hivenaineen puutos saattaa aiheuttaa ongelmia tiinehtymisen kanssa. Tähän on otettu avuksi Boliflash Fertil.

”OLEN ALKANUT KÄYTTÄÄ Boliflash Fertiliä tänä vuonna ja harmittaa, kun en jo aiemmin kokeillut. Hyvin tuottavien lehmien eteen kannattaa tehdä kaikkensa”, **Erkki Mikkonen** kertoo ja jatkaa: ”Jos hyvätuoksista lehmää ei saada tiineeksi ja se joudutaan poistamaan karjasta, on se iso menetys

tilalle.” Mikkosilla on keskitytty kaikin keinoin etenkin ensikoitten hedelmällisyyden parantamiseen.

ERKKI MIKKONEN suosittelee kokeilemaan Fertiliä, sillä se on edullinen tapa edistää tiinehtymistä. Yhdestä laatikosta riittää hoito kuudelle eläimelle. Jos yksikin eläin tulee kantavaksi ajallaan, on laatikko jo maksanut hintansa takaisin. ”Ja enemmänhän niitä on tiineeksi Fertilin avulla tullut”, Erkki toteaa tyytyväisenä.

MIKKOSILLA FERTILIÄ on käytetty hiehoille, ensikoille sekä muillekin lehmille. ”Boluksina vitamiinit ja hivenaineet on helppo antaa, meillä eläimet eivät jauhamaisista aineista tai geeleistä välitä. Bolukset menevät myös riittävän syväälle, jolloin eläin ei saa mukellettua niitä pois”, Erkki toteaa. **f**

Bolifast Rumen estää pötsin happamoitumisen

MIKÄKÖHÄN TUOTA eläintä vaivaa? Mäntymäki mty:llä hoikistunut umpilehmä kiinnitti **Tuija Mäntylän** ja hedelmällisyysasiantuntija **Erkki Hanhimäen** huomion. Lehmä kuitenkin tarkastettiin tiineeksi ja se poiki seuraavana päivänä. Tilalla käytössä olevasta eläinten hyvinvoinnin seurantalaitteistosta, SenseHubista, havaittiin, että kyseisen naudan märehkiminen oli ollut epätasaista sekä loppulypsykaudella että umpikaudella. Lehmälle annettiin Bolifast Rumen -bolukset ja tilanne saatiin tasaantumaan.

SIIRTYMÄ UMPIREHUSTA lypsykauden ruokintaan on naudan pötsille usein raju muutos ja happamoitumisen riski nousee huomattavasti. Bolifast Rumen -bolukset normalisoivat pötsin pH-tason ja auttavat sen mikrobeja voimaan hyvin. Vitamiinit, antioksidantit ja aminohapot ehkäisevät tehokkaasti pötsin happamoitumista. Bolusten antaminen sujuu myös helposti ja nopeasti työaikaa säästäen.

Sisarukset Mika ja Suvi Hirvelä ovat tyytyväisiä Boliflash-tuotteiden tuloksiin karjassaan.

Siloneva, Mty Hirvelä Mika ja Hirvelä Suvi, Parkano

Holsteineja 50%, ayrshirejä 50%

Keskituotos 120: 10 355 kg EKM

Pihatto vuodelta 2008

Kaksi Lely-robottia

FabaJASU

Faban tilatiimi hoitaa siemennykset

Kuva Mikko Säynäjärvi

Elinvoimaa boluksilla

”**NESTEMÄISTEN VALMISTEIDEN** anto on hankalaa. Eläimet yskivät usein nesheet ulos ja siksi päätimme kokeilla Boliflash-boluksia. Olemme käyttäneet Fertiliä, Calciumia ja Rumenia.

Calciumia on mennyt jo useampi paketti, eikä yksikään sitä saanut eläin ole halvaantunut. Rumenin hyvät vaikutukset olemme nähneet poikineiden märehimiskäyrästä”, **Suvi** ja **Mika Hirvelä** Parkanosta kertovat.

”Näkyvimät tulokset olemme saaneet Fertiliällä. Sitä on annettu kaikille, jotka eivät ole näyttäneet kiimojaan ajallaan. Toistaiseksi jokainen Fertiliä saanut on tullut kiimaan kahden viikon sisällä. Viime kesä ja syksy olivat todella hankalia aikoja ja silloinkin Fertiliä toimi hienosti”, Suvi ja Mika kehuvat. **f**

Kuva Jukka Rintakangas

Hydrafeed – maistuva ja tehokas valmiste vasikkaripuliin

”**VASIKAT JUOVAT** Hydrafeediä tosi mielellään. Siinä on ihanan makea tuoksu ja varmasti makukin on vasikan mieleen”, kertoo **Mari Nevämäki** Kauhavan Korttesjärveltä. Nevämäen tilalla Hydrafeed on ollut käytössä viime syksystä alkaen hyvin tuloksin. Hydrafeedia annetaan heti, jos vasikka alkaa ripuloida ja käyttöä jatketaan, kunnes eläin on kunnossa. ”Joskus annamme vielä ylimääräisen päivän Hydrafeediä, jotta vasikka varmasti kuntoutuu hyvin. Sen jälkeen jatkamme täysmaidon juottamisella”, Mari kertoo. Hydrafeed on vaivatonta käyttää: se liukenee veteen hyvin ja tarvitsee vain vähän sekoittamista. ”Voin suositella Hydrafeediä muillekin!” Mari toteaa tyytyväisenä.

Lisäravinteet ovat saatavilla Faban verkkokaupasta (webshop.faba.fi), seminologeilta sekä jakeluautosta. Lue jakeluautojen tarvillealikoimasta lisää tämän lehden sivulta 11.

Vapautta ihmisten *ja eläinten parissa*

Käytännön opit ja kiinnostuksen maatalouteen **Virpi Suhonen** sai kotitaltaan Virtain Äijännevan kylässä. Ylioppilaaksitulon jälkeen Virpin tie johti suoraan agrologiopintojen pariin. ”Taideaineetkin kiinnostivat kovasti, mutta totesin, että syödäkin pitää”, Virpi toteaa.

Teksti **Mikko Säynäjärvi** | Kuva **Timo Aalto**

Vuotta ennen valmistumistaan **Virpi**, 29, innostui seminologikurssista. Hän päätti kuitenkin varmistaa agrologiksi valmistumisen ja odottaa syksyllä 2013 alkavaa seminologikurssia. ”Seminologin työssä minua houkutteli mahdollisuus yhdistää ihmisten ja eläinten parissa työskentely”, Virpi kertoo.

Perhosia vatsassa

Myöhemmin Virpi on oppinut arvostamaan työn vapautta ja mahdollisuutta kehittää omaa työtään. ”Alkiosiiroseminologina ja hedelmällisyysasiantuntijana toimiminen ovat lisänneet haastetta ja mielenkiintoa työhön. Tiineystarkastukset ovat todella mielekästä hommaa ja alkiosiiirroissa on joka kerta sopivasti perhosia vatsassa”, Virpi toteaa.

FabaHELMi-käynteihin Virpi paneutuu huolella. ”Kun tuntee käyntikarjat, niin silloin on heti tilanteen tasalla. Eläimet ja mahdolliset ongelmanaiheuttajat ovat tiedossa. FabaHELMi-raporttia arvostetaan kovasti. Se on myös hyvin suosittu karjoissa, joissa eläinlääkäri ultraa tai tiineystarkastukset tehdään maitonäytteistä”, Virpi kertoo.

Sonneja joka makuun

Lisää vaihtelua työhön tuovat etäpäivystäjänä toimiminen, tilasiemennyksen näyttötutkinnot ja työsuojeluasiat. ”Pikkuhiljaa lukkoparret ovat yleistyneet. Niiden kustannukset ovat useimpien mielestä pieniä hyötyihin nähden”, Virpi kertoo suotuisasta kehityksestä.

VikingGeneticsin sonnit saavat myös kehuja osakseen. ”Aina olen tykännyt niistä. Laajasta valikoimasta löytyy joka makuun. Pitoisuussonnien ja kooltaan sopusuhtaisten lisäksi on isoja ja maitotuotokseltaan kovia. Terveyttä on kaikilla VG-sonneilla”, Virpi sanoo.

Omaksi iloksi

Seminologin ura alkoi Ilmajoelta, mutta jo kolmen vuoden ajan koti on ollut Kuortaneella. Virpin puolison, **Mika Mäyryn**, vanhemmilla on lypsykarja, joten normaalit navettarutiinit ovat edelleen Virpille tuttuja.

Varhaisnuoruuden harrastukset, piirustus ja haitarinsoitto, ovat jääneet nykyisin vähemmälle. ”Omaksi iloksi soittelen. Liikunnasta on tullut yhä tärkeämpi työn vastapaino, ja puutarhatyöt ovat ihan parasta”, Virpi toteaa. **f**

Niko Lehtinen etelän jakelureitiltä suosittelee autostakin saatavilla olevaa Hydrafeediä vasikoitten ripulin hoitoon: ”Se on tehokas tuote ja maistuu vasikoille hyvin.”

Suosituimmat siemennest- tarvikkeet:

- Siemenneshanskat (3 eri mallia ja useita kokoja)
- Erikoispintadesinfiointiaine
- Geelit (3 kokoa)
- Pistoletit (3 eri mallia ja useita eri värejä)
- Pistoletinsuojukset
- Saniteettisuoja
- Katkopaperirulla

Suosituimmat muut tuotteet:

- Lisäravinteet (Hydrafeed, Fertil ja Calcium bolukset)
- P4-progesteronitesti
- Korvamerkkipihdit
- Nenäläppä vasikoitten vierottamiseen
- Tilakansio

Uutuudet:

- Virkon S
- Ketoositetit
- Lisäravinteet: Rumen ja Biotin+

Tarvikkeita jatkossa *myös jakeluautosta*

Teksti **Marjut Suontausta** | Kuva **Mikko Säynäjärvi**

Arjessa sattuu ja tapahtuu. Jos tarvikkeiden tilaus typpikieron mukana toimitettavaksi on vahingossa unohtunut, löytyy niitä nyt myös jakeluautolta.

”Meillä on aina mukana yleisimmin kysytyjä tarvikkeita kuten siemenneshanskoja ja pistoletinsuojia sekä myös uutuustuotteita. Kannattaa poiketa käymään jakeluautolla”, kehottaa **Niko Lehtinen**, etelän jakeluauton kuljettaja.

Autojen valikoimista löytyy useita tarvikkeita. Mukana kyydissä kulkee 50-85 tuotetta jakelureitistä riippuen.

”Ihan kaikkia verkkokaupan tuotteita ei ole mukana, mutta tuotevalikoima autossa on hyvä”, Niko kehaisee. Jakeluautosta tuotteet saa heti mukaan.

Jakeluautoissa sinua palvelevat: Niko Lehtinen (etelä), **Jukka Nenonen** (itä) ja **Antti Kivelä** (pohjoinen).

Lypsikit Livenä 2019

➤ Kesän kuumien karjatapahtuma Lypsikit Livenä järjestetään tällä kertaa Etelä-Pohjanmaalla 21.8.2019. Tervetuloa tutustumaan upeisiin karjoihin, edistyksellisiin tiloihin ja tapaamaan muita karjanomistajia. Rentoa ja iloista iltajuhlaa vietetään Seinäjoella Sorsanpesässä.

Vierailutilat keskiviikkona 21.8.

- Mty Anttila Kyösti, Katri ja Anne, Luopajarvi, Kurikka
- Savunen Marko ja Sanna, Tuomikylä, Ilmajoki
- Picnus Oy, Jalasjärvi
- Kantoniemen tila Oy, Peränne, Ähtäri

➤ Kaikki tilat on esitelty tämän lehden sivuilla. Tutustu tiloihin ennakkoon ja tule elokuussa paikan päälle kokemaan aito tunnelma!

Illanvietto keskiviikkona 21.8.

➤ Keskiviikkoiltana viihdytään hyvän ruoan, musiikin, tanssin ja yhdessäolon parissa Seinäjoen Sorsanpesässä. Illalliskortin hinta on 35 euroa ja se sisältää ohjelman lisäksi maukkaan buffet-ruokailun.

Ilmoittaudu mukaan Eventilla kautta:

https://ssl.eventilla.com/lypsikit_livena_2019

Tuotteen ennakkovaraus

Tuotteen olessa väliaikaisesti loppu varastosta, voit tehdä ennakkovarauksen tuotteelle etia.

VR_Verno Norm

TuSe: 18,00 €

Kpl-määrä:

1

Maksutapa:

Lasku

Säiliö:

Vaihde säiliö toimitukselle

1 Huomioithan että ennakkovaraus on sitova. Faba ei voi taata tuotteen toimitusta. Faba pidättää oikeuden hinnanmuutoksiin.

TEE ENNAKKOVARAUS

[Siirry tuotesivulle >](#)

Varaa annoksia ennakkoon verkkokaupassa

MIKÄLI SONNIN ANNOKSET ovat tilapäisesti loppuneet tai niitä on vasta tulossa Suomeen, voi verkkokaupassa tehdä nyt sitovan ennakkovarauksen. Ennakkovaraus muuttuu automaattisesti tilaukseksi, kun annoksia on saapunut varastoon. Annosten saapumista ei siis tarvitse enää erikseen tarkkailla. Ennakkovarauksen pääsee tekemään kunkin sonninin omalla tuotesivulla ja annosten saapumisesta tulee sähköpostitse ilmoitus. Saapumisilmoituksen jälkeen ehtii halutessaan vielä hyvin käydä verkkokaupassa tekemässä täydentäviä ostoksia ennen toimitusta.

Edustajisto pohti siemennyspalvelujen tulevaisuutta

► Faban edustajisto kokoontui huhtikuun lopussa ja yhtenä aiheena oli siemennyspalvelujen toteuttaminen tulevaisuudessa. Rakennemuutoksen tuoma tilaverkoston harveneminen ja mm. omatoimisen siemennyksen kasvu aiheuttavat paineen uudistaa siemennyspalveluiden toteuttamista ja hinnoittelua.

Edustajiston näkemyksiä työstetään kesän aikana ja viestimme uusista malleista syksyn aikana.

► Yksi tärkeä osa kilpailukyisen siemennyspalvelun kehittämistä on kaikkien seminologiensaamisen laajentaminen hedelmällisyysasiantuntijoiksi.

Seminologit hallitsevat varhaisiinestarkastukset ja kykenevät tukemaan karjatiloja saavuttamaan tasaisen eläinvirran ja hyvät hedelmällisyystulokset.

Pysy ajan tasalla – tilaa uutiskirje!

Faban uutiskirjeet tuovat joka kuukausi sähköpostiisi ajantasaaiset tiedot, missä mennään ja mitä tapahtuu. Uutiskirjeistä löydät myös kiinnostavat sonnit meiltä ja muualta sekä alkioit. Pysy mukana menossa ja tilaa omasi Faban verkkosivujen kautta: <https://www.faba.fi/uutiskirje/>

Eläinlääkäriopiskelijat kesätöissä

Teksti ja kuvat **Jaana Vuolteenaho**

KESÄLLÄ MONESSA TYÖPAIKASSA nähdään nuoria, innokkaita työntekijöitä. Näin on myös Fabassa. Eläinlääkäriopiskelijoille työ seminologiensaamisen lomittajina on jo vuosia ollut haluttu ja pidetty kesätö.

Yliopistolla järjestetään luentoja ja käytännön harjoituksia niille onnekkaille, jotka on valittu kesäksi Faballe töihin. Tänäkin vuonna kymmenistä hakijoista 8 valittiin kurssille. Moni edellisenä kesänä lomittanut eläinlääkäriopiskelija halusi jatkaa.

Työ seminologiensaamisen lomittajana antaa eläinlääkäriopiskelijalle erinomaisen pohjan tulevaisuutta varten. Nautojen kiimat ja hedelmällisyshäiriöt tulevat tutuiksi, opitaan kulkemaan navetoissa ja nähdään tilojen erityyppisiä ratkaisuja. Osalle kesätö saa aikaan sen, että opintojen suunta varmistuu tuotantoeläinpuolelle. Innostuneita tuotantoeläinlääkäreitä tarvitaan jatkossakin, joten innokkaat kesätöntehtäjät ovat lämpimästi tervetulleita. **f**

Timo Mannilan ja Katja Puusaaren tilalla Kalajoella käy paljon eläinlääkäriopiskelijoita koulutukseen kuuluvassa navettaharjoittelussa. Katja kannustaakin kaikkia eläinlääkäriopiskelijoita hakeutumaan Faballe kesätöihin siementämään ja kerryttämään arvokasta tuotantoeläinoppia.

Moocall HEAT – Sonni töihin

Teksti Lauri Ketola | Kuvat Sanna Lohenoja

Astutuskausi on jo hyvässä vauhdissa ja Moocall HEAT:illa riittää sen myötä töitä.

Eläinten seuranta astutuskauden aikana on oleellinen osa emolehmätilojen työtä. Erityisesti useampien eläinryhmien tiloilla laitumet saattavat olla hajautettuna pitkänkin matkan päässä, jolloin seuranta vie merkittävästi aikaa. Moocall HEAT helpottaa tätä työtä tarjoamalla tehokasta eläintenseurainta ja mahdollisuuden sonnin aktiivisuuden tarkkailuun. Jos korkeimmillaan tuhansien eurojen arvoinen sonni ei jostain syystä olekaan aktiivinen tai jos se on esimerkiksi loukannut jalkansa, voi koko astutuskausi mennä pilalle ja taloudelliset tappiot olla huomattavat. Lisääntymiskyvyn tai -haluton sonni ei romahduta vain omaa arvoaan, vaan se saattaa pahimmassa tapauksessa aiheuttaa ryhmän tyhjiä emoja.

Moocall HEAT ilmoittaa ensisijaisesti lehmien kiimat, uusimiset, astumis- ja

poikimisajankohdat. Saadun datan avulla siitä on myös moneen muuhun. Sonnille laitettava kaulapanta mittaa useilla eri parametreilla sonnien käyttäytymistä ja aktiivisuutta (liikkuminen, syöminen, yleinen aktiivisuus ym.). Tieto sonnien ongelmista ilmenee sovel-lusilmoitusten kautta. Sovellus ei anna säännöllisiä kiimailmoituksia, jos sonni ei tunnista niitä luotettavasti.

Jos sovellus ilmoittaa kiimoja säännöllisesti eikä uusimisia juurikaan tule, voidaan sonnien toimivuuden arvioida

olleen kohdillaan. Moocall HEATia voi pitää eräänlaisena vakuutuksena ostamalleen sonnille, mikä joka tapauksessa maksaa itsensä takaisin ajansäästöllä ja astutuskauden aikaisen kiiman- ja eläintarkkailun tehostumisen kautta. Lisäksi astumisdataan perustuva arvioitu poikimisaika helpottaa poikimakauden ennakoimista, kun seuraava poikiva lehmä tai hieho on ennalta tiedossa. Kun lista poikimajärjestyksestä on olemassa, voidaan seuraavaksi poikivat yksilöt siirtää erilleen muista lehmistä.

Moocall HEAT on markkinoiden ainoa järjestelmä, joka keskittyy sonnien toiminnan seurantaan. Järjestelmän käyttö edellyttää ainoastaan sonnien kaulapannan ja emojen Moocall-korvamerkkien asettamista. Keskusyksikkönä toimii oma kännykkä, jonne lataamalla Moocall Breed Manager-sovelluksen pääsee seuraamaan sovelluksen kaikkia ominaisuuksia missä ja milloin tahansa. **f**

Epäile sonnien toimintaa, jos Moocall HEAT ilmoittaa:

1. Hyvin vähän kiimailmoituksia astutuskauden alkuvuokoina
2. Hyvin paljon kiimojen uusimisia
3. Hyvin paljon toisia kiimojen uusimisia

Edut sonnien ongelmien nopeasta tunnistamisesta Moocall HEATin avulla:

1. Rahan ja ajan säästö, kun ongelmiin reagoituaika lyhenee
2. Koko astutuskausi ei mene pilalle, kun sonnien toimimattomuus tunnistetaan ajoissa
3. Seuranta saatavilla koko ajan omassa puhelimessasi

FabaPIHVI+ parantaa taloudellista tulosta

Teksti ja kuva **Kaisa Sirkko**

Faban emolehmätarkkailu on uudistunut vuoden alussa kolmen erilaisen palvelukonaisuuden ryhmäksi, kun perinteisen emolehmätarkkailun rinnalle on tuotu kaksi uutta vaihtoehtoa, FabaPIHVI+ ja FabaEMO+.

FabaPIHVI+ sopii erityisesti tuotantotilalle, joka haluaa parantaa tilansa taloudellista tulosta ilman, että eläimiä täytyy punnita. Faba käyttää lihakarjan indeksilaskennassa teurastietoja kaikilta tiloilta, eli myös tarkkailuun kuulumattomilta tiloilta. Näin ollen teurastietojen määrä on valtava, ja tietoa tulee tietokantaan lisää joka päivä. Tämä parantaa indeksilaskennan luotettavuutta merkittävästi ja tuo tiedot mukaan myös välitysvasikkakasvattamoiden eläimistä. Tietojen käyttämättä jättämi-

nen tuotantotilan eläinvalinnoissa on kuin heittäisi rahaa kaivoon. Teurasindeksien hyödyntäminen tilan eläinvalinnoissa tuo selkeää hyötyä, joka näkyy sekä karjassa että tilipussissa.

FabaPIHVI+ -tarkkailuun kuuluva tila saa käyttöönsä viisi kertaa vuodessa laskettavat teurasindeksit sekä tilara-

portin. Nämä tiedot löytyvät kätevästi Minun Maatilani Pihvi-moduulista, minä lisäksi käytössä ovat Faban jalostusasiantuntijan neuvontapalvelut.

Kiinnostuitko? Kysy lisää alueesi emolehmäasiantuntijalta tai asiakas- ja kehityspäällikkö **Kaisa Sirkolta**, puh. 0400 614084, kaisa.sirkko@faba.fi

EMOLEHMÄASIAANTUNTIJAT:

Nimi	Alue	Puh
Rantanen Eija	Uusimaa	0400 614 044
Anttila Päivi	Keski-Suomi	040 753 3544
Mustonen Tero	Kainuu, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo	0400 614 078
Hjerpe Anna-Greta	Österbotten, Pohjanmaa	040 311 5830

VB Gabriel blind-geenin kantaja

RUOTSALAINEN KS-CHAROLAISONNI VB GABRIEL on todettu blind-geenin kantajaksi. Sairaus aiheuttaa etenevää sokeutumista, mikäli eläin on geenin suhteen homotsygootti. Se ilmenee usein vasta eläimen ollessa 4-5 vuotias. VB Gabrielin annosten jakelu ja myynti lopetetaan välittömästi Suomessa.

Blind-geenin DNA-testaus onnistuu ataksia-testin yhteydessä Fabalabin kautta, ja se sisältyy ataksia-testin hintaan.

Suosittellemme, että kaikki VB Gabrielin jälkeläiset, joita on karjoissa astujasonneina tai emolehminä, testataan sairauden suhteen. Kantajat tulee karsia siitoskäytöstä. Mikäli eläin on erittäin hyvä muutoin, sitä voi tarkkan harkinnan jälkeen käyttää jalostuksessa, mutta sen kaikki eloon jätettävät eläimet tulee tällöin testata sairauden suhteen.

Tasakokoisia ja tyylikkäitä lypsikkejä uudessa ja valoisassa navetassa.

Urakka valmiiksi ja markki siistiksi

Luopajärven tila on tuttu VR Freakin kotilana. Karjasta on valittu jalostusohjelmaan useita muitakin ayrshire-sonneja ja -hiehoja. Nyt hienot ayrshiret ovat saaneet rinnalleen uuteen pihattoon myös muutamia lupaavia jersey-eläimiä.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Timo Aalto ja Tuomas Anttila

Kyösti ja Katri Anttilan sekä heidän tyttärensä Annen tila sijaitsee Luopajärven rannalla. Tosin järvi on muuttanut peltoaukeaksi 1800-luvulla alkaneiden ojitusten seurauksena. Kyöstin isoisä osti tilan 1930-luvulla, mutta se on Luopajärven vanhin. Juuret ulottuvat aina 1600-luvulle.

Karjanhoitoa, hankkeita ja luottamustoimia

Anttiloiden tila ja karja pyörivät oman väen voimin. Katri, 53, ja Kyösti, 59, sekä Annen, 30, puoliso **Jarno Rajala** hoitavat arkityöt. Anne on ProAgrian palveluksessa ja parhaillaan hän vetää Maidosta Maitoon (MaMa) -hanketta, jossa keskitytään etenkin poikimisen jälkeiseen piilevään ketoosiin.

Kyöstin ajasta osansa vie Osuuskunta Maitosuomen hallituksen ja Valion hallintoneuvoston jäsenyydet. Katri puolestaan on ollut jo toistakymmentä vuotta Faban edustajistossa. ”Jalostuksesta kiinnostunutta väkeä on koolla ja se on poikinut

mielenkiintoisia keskusteluja. Lisäksi olen saanut vaikuttaa asioihin”, Katri kertoo jäsenyyden annista.

Houkutteleva jersey

Karja on lähes täysin ayrshire-karja. Joukossa on yksi holstein ja kolme jersey-risteytyslehmää ja näiden jo melko puhtaita jälkeläisiä. Ayrshiren valta-asema on vanhan navetan peruja. ”Nyt uudessa navetassa olisi mitoituksen puolesta tilaa holsteineille, mutta niitä tuskin tulee. Jerseyä olisi enemmänkin, jos se olisi minusta kiinni”, Anne toteaa.

Lehmät ovat hyvin tasakokoista ja tyylikkäitä. Korkeat pitoisuudet ja hyvä rakenne ovat olleet jo pitkään karjan jalostustavoitteita. Nyt on korostettu robotille sopivaa rakennetta ja lypsettävyyttä. Suuria yksilöitä ei juuri ole, ja siksi jerseyt sopivat mainiosti joukkoon.

Katri on ollut aina kiinnostunut jalostuksesta. Hän teki suunnitelmat itse vuoteen 2000 asti, mutta sen jälkeen työ on tehty

Gean robotti aloitti taipaleensa joulukuussa 2018. Se on sijoitettu vanhan navetan puolelle.

Meijerin hallintotyöt vievät paljon Kyöstin aikaa, mutta kyllä sitä navettatöillekin riittää. Syväparsissa käytetään kuivikkeena Gean separaattorilla separoitu lantaa.

Kuva Tuomas Anttila

Katri, Jarno ja Anne odottavat innolla remontin loppua sekä tietenkin urakan päättävää Lypsikit Livenä -tapahtumaa.

Anne tunnustautuu jerseyyn ystäväksi. Hän on käynyt aiemmin tutustumassa rotuun Tanskassa. Nasaret (VJ Libero x DJ Bindy) on mieluinen tuttavuus.

yhdessä Faban jalostusasiantuntijan kanssa. Jalostusasiantuntija **Miia Mannila** käy kaksi kertaa vuodessa ja hoitaa päivitykset sekä tilaa annokset säiliöön. "Miia suosittelee sonneja, mutta kyllä minä niitä itsekin etsin", Katri toteaa.

Huipuilla on hinta kohdillaan

Karja on ollut mukana GenVik-projektissa alusta alkaen. Myös alkioit kuuluvat tilan arkeen. "Silloin tällöin ostan alkioita ja meillä on ollut myös VG:n sopimushuhteluita. Tosin muutama hieho on myyty Hollolaan. Niistä on saanut heti rahat ja hinta on ollut kohdillaan", Katri perustellee myyntiä.

Alkio-ostot ja sonnien myynnit ovat tuottaneet komeaa tulosta. "Parhaan oston tein, kun poikkesimme karjakerhon retkellä Hollolassa. Ostin kolmen alkion paketin ja alkioista syntyivät VR Varjo (VR Viljar x VR Faber) ja hieho Viking Puolukka", Katri kertoo. Sonneja on jo aiemmin myyty VG:lle viisi. Näistä ehdottomasti tunnetuin on VR Freak (Facet x Lindero), jonka poikia ostettiin peräti 13.

Anttiloiden tilalla eletään nyt uudessa vaiheessa ja töitä on paljon. Pihatto ja robotti ovat olleet käytössä vasta puoli vuotta ja vanhan navetan remontti on juuri valmistunut. Silti Lypsikit Livenä -tapahtumaa odotetaan innolla. "Yli vuoden kestänyt rakennusprojekti saa nyt sopivan päätöksen. Samalla hoideaan navetan avajaiset ja tuleehan tässä markkikin siivottua", Anne toteaa. **f**

Luopajärvi, Mty Anttila, Jalasjärvi

Omistajat Kyösti, Katri ja Anne Anttila. Annen puoliso Jarno Rajala on tilalla töissä

Uusi navetta ja Gean robotti käyttöön joulukuussa 2018. Vanhan navetan muutostyöt valmistuvat kesällä 2019

Robotti ja takakierto vanhan navetan puolella. Gean separaattori, jolla tuotetaan kuivike syväparsiin

Ayrshire-karja, yksi holstein ja muutamia jersey-eläimiä

Keskituotos 50: 10 300 kg EKM

Lehmistä puolet ensikoita.

GenVik-projektissa. DNA-korvamerkit

Remontin valmistuttua lypsävien määrä nousee noin 60 päähän

Lajitellun siemenen käyttö *tuota ryhtiä siemennyksiin*

X-Vik-siemenen selvät hyödyt kannattaa aina pitää mielessä. Lajitellun siemenen käyttö sopii kaikille karjoille olosuhteista riippumatta. Kyse ei myöskään ole ainoastaan jalostuksesta, vaan samalla tuotannonohjauksesta. X-Vik avaa lisäksi mahdollisuudet hiehojen myyntiin sekä liharotusiemennysten lisäämiseen.

X-Vik-siemenen avulla saadaan parhaista hiehoista ja lehmistä 90 % todennäköisyydellä lehmävasika. Tällöin vasikat riittävät uudistukseen ja kaikkina kuukausina syntyy tarpeellinen määrä lehmävasikoita – vieläpä parhaista mahdollisista emistä! Samalla voidaan lisätä liharotusiemennysten osuutta. Lajiteltu siemen kannattaa ottaa käyttöön myös tilanteessa, jossa mieluinen lehmä on tähän asti poikunut vain sonneja, mutta olisi vähitellen aika saada tytär hyvää lehmäperhettä jatkamaan. Uusimattomuusprosentti on X-Vik-siemenellä lähes sama kuin tavallisella siemenellä ja lehmävasikat syntyvät helpommin.

Hiehojen kysyntä on niin ikään pysynyt vahvana. Tälläkin hetkellä löytyy lukuisia laajentajia ja onhan X-Vik myös olennainen osa FabalNTO-palvelua. Vienti ulkomaille jatkuu, joten tarvetta ostoeläimille riittää siis lähitulevaisuudessa sekä kotimarkkinoilla että ulkomailta.

Genomitestauksella vahva perusta

Järjestelmällinen genomitestausta antaa todella lujan pohjan oikeille valinnoille. Testaamalla löydetään joukosta

sekä parhaimmat että heikoimmat yksilöt. Testattavia eläimiä valitessa kannattaa muistaa, että huonojen yksilöiden löytäminen on vähintään yhtä tärkeää kuin hyvien! X-Vik-siemenen käyttö ei tietenkään vaadi genomitestausta, mutta tuo varmuutta valintoihin.

Genomitestauksen ja X-Vik-siemenen käytön lisäksi voi viimeisen silauksen tehdä vielä Y-Vik-siemenellä. Tällöin saadaan nopeasti kasvavia sonnivasikoita 80 prosentin varmuudella. Sonnien risteytyskäyttöön valitsemisen perusteina on käytetty pientä syntymäkokoja sekä helppoja poikimisia. Näillä vasikoilla on varma menekki.

Tutustu X-Vik-sonneihin Faban verkkokaupassa: webshop.faba.fi

VH Miraclen jälkeläiset ovat Sannan mieleen. Lisbeth (ei. Transit) on lypsänyt kolmen kauden keskiarvoksi 10 656 kiloa ja luokitus on perätti EX-90.

Genomitestaus ja *rakennearvostelu ratkaisevat*

Jalostusinto sekä kaikkien jalostustyökalujen tehokas käyttö näkyy **Marko** ja **Sanna Savusen** holstein-karjassa. Pihatossa on lukuisia tiineitä HI-naaraita ja kovatasoisia nuoria hiehoja. Kaksi hiehoa on päätyneet Hollolaan huuhdeltavaksi. Tärkeimmäksi työväliseksi Sanna mainitsee genomitestauksen.

Teksti **Mikko Säynäjärvi** | Kuvat **Timo Aalto**

Tuomikyläntien varrella sijaitseva Yli-Savusen tila on ollut **Marko Savusen** suvun hallussa jo vuodesta 1546. Ja varmaan säilyy edelleen, sillä Markon ja **Sannan** nuorimmainen, lukiota käyvä **Mikko**, on jo päättänyt jatkaa tilanpitoa.

Tilalla on selvä työnjako. Marko, 50, hoitaa rehut ja Sanna, 49, vastaa jalostuksesta ja navettatöistä. Mikko on ollut aina mukana töissä, ja vanhemmat kuuntelevat Mikon mielipiteitä tulevaisuudensuunnitelmia pohtiessaan.

Kiinnostavat indeksit

Sanna on hyvin kiinnostunut jalostuksesta ja siksi hän valitsee sonnit tilasäiliöön. Jalostusasiantuntija **Jenna Lampinen**

käyttää FabaJASUssa säiliön valikoimaa. ”Kyllä minä melko paljon aikaa verkkokaupassa vietän. Kiinnostavien indeksien tutkiminen on hauskaa”, Sanna toteaa.

Kaikki lehmävasikat genomitestataan, ja käytössä ovat DNA-korvamerkit. ”Genomitestillä saan nopeasti selville eläimen tason. Jos joltakin tieto puuttuu, niin olen ihan kuutamolla”, Sanna kertoo. Hän korostaa myös rakennearvostelun tärkeyttä.

Kovatasoista nuorisoa

Puolet lehmistä siennetään liharotusonneilla ja kaikki hiehot omalla rodulla. Osalle parhaista käytetään X-Vik-siementä. Hiehojen taso on tällä hetkellä niin hyvä, että ylimääräiset saa myytyä helposti.

>>

Sanna korostaa genomitestauksen ja rakennearvostelun merkitystä.

Hollolaan on myyty kaksi hiehoa. Onnelix (VH Gizmo x VH Bostrup) on Faban X-alkio-tuotannossa ja VG Paula (Declic x VH Liftoff) aloittaa jalostusalkiotuotannon syksyllä. VG Paulan emä on **Nina** ja **Hannu Hokkasen** kasvatti Ala-Rantalan Nelli, josta kerrottiin edellisessä Faba-lehdessä. Sanna osti kaksi Nellin alkioita ja sai niistä VG Paulan lisäksi Bellan. ”Paulan myynti oli helppo ratkaisu. Toinen jäi kotiin ja toisesta sain hyvät rahat. Aion tietenkin ostaa Paulan alkioita”, Sanna toteaa.

Ihmesonni VH Miracle

VH Miracle on Sannan ykkössuosikkisonni tyttärien perustella. Niitä oli yhdeksän ja viisi on edelleen lypsissä. Yli 12 000 kiloa toisella kaudellaan lypsänyt Lily on mieluisin. Tyyliikkäin on puolestaan Lisbeth, EX-90. Myös VH Suarezilla on monta hyvää ja huoletonna jälkeläistä.

Tämän hetken sonneista VH Perth P saa paljon kehuja. ”Pertin utare sopii hienosti robotille ja etenkin kiinnitykset ovat hyvät. Pieni tiukkuus ei haittaa. Ja onhan se väritykseltäänkin hieno”, Sanna naurahtaa.

Viime vuonna VikingGenetics osti tilalta VH Mondial (VH Murano x VH Gant) -nimisen sonnin, mutta se valitettavasti karsiutui. Uusia on onneksi tulossa, sillä HI-tiineyksiä on parhaillaan viisi ja kovatasoisia hiehoja on kasvamassa.

Innolla mukaan

Lehmien lisäksi pihapiirissä on hevosia, joilla lähinnä tyttäret ratsastavat. Marko on harrastanut raviurheilua ja Sanna on toiminut kouluratsastustoumarina sekä kasvattanut hevosia. Nyt harrastukset ovat vaihtuneet Markolla metsästyksen ja

Sanna, Marko, Mikko ja Johanna.

Mikolla on selvät suunnitelmat. ”Olen päättänyt jatkaa tilanpitoa. Pienestä pitäen olen ollut mukana hommissa ja vanhemmat ottavat huomioon minun mielipiteeni.”

Sannalla sonnishoppailuun. ”En minä oikeasti sonneja liikaa shoppaile, mutta seuraan tarjontaa tiiviisti”, Sanna naurahtaa.

Lypsikit Livenä -tapahtumaan Savuset suhtautuvat rennosti. ”Ihan innolla mukaan”, Marko tokaisee. ”Toivottavasti ihmiset lähtisivät joukolla liikkeelle. Näkisivät sitten, minkälaisia lehmiiä meillä on”, Sanna jatkaa. **f**

Yli-Savunen, Ilmajoki

Omistajat Marko ja Sanna Savunen. Lapset Mikko, 16, ja Johanna, 18. Sannan aikuiset lapset aiemmasta liitosta, Sonja ja Silja, ovat muuttaneet jo omilleen

Pääosin holsteineja, lypsissä viisi ayrshireä

Keskituotos 64: 11 020 kg EKM

Vanha navetta vuodelta 1969. Pihatto ja asema valmistuivat 1998 ja laajennus 2005. Lely-robotti 2015

Hiehopihatto rehulatoon kesällä 2019

Peltoa 70 ha, kaikki nurmella. Metsää 35 ha

Oman väen lisäksi harjoittelijoita kasvukaudella. Säilörehun teko ja lietteenlevitys ulkoistettu. Marko tekee pienimuotoisesti kaivuriurakointia.

Keskity oleelliseen

Mietintä, suunnittelu, pienet askeleet ja liian velan välttäminen korostuvat Kantoniemen tila Oy:n kasvussa. Lähes kaksikymmentä vuotta sitten tehty suunnitelma 400 lypsävän karjasta on edennyt 320 päähän ja kasvu jatkuu.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Timo Aalto

Kantoniemen tila sijaitsee kauniilla Peränne-järven niemellä. **Juha Kantoniemen** isoisä osti tilan 1907 ja Juhasta tuli isäntä 39 vuotta sitten.

”Olin vasta 17-vuotias, joten vähän liian nuorena jouduin ottamaan vastuun. Peltoa oli 20 hehtaaria ja lypsäviä 24, eikä talous ollut välttämättä parhaassa mallissa”, Juha kertoo.

Pieniä askelia

Karu alku opetti keskittymään oleelliseen. Ensimmäiset 20 vuotta kuluivat peltoalan ja eläinmäärän kasvattamiseen sekä rakennustöihin. ”Pieniä askelia halvalla”, Juha kuvailee aikaa. Jälkimmäisellä vuosikymmenellä Juhan ja hänen vaimonsa **Kirsin**, 53, perhe kasvoi vauhdilla. Vanhin, **Jenni-Kaisa**, syntyi 1990, nuorin **Henni-Liina** 2000 ja heidän välissään **Joonas**, **Anni-Mari**, **Sanni-Maiju** ja **Enni-Maria**.

Vuosituhanneen vaihteessa Kantoniemet alkoivat miettiä pi-

haton rakentamista. ”Laadimme **Jouni Pitkärannan** kanssa askelkartan 400 lehmän karjaan. Lypsyasemapihatto valmistui 2004 ja rinnalle tuli toinen halli 2011. Näin lehmämäärä nousi 250 päähän”, Juha kertoo.

Kolmeen lypsykertaan

Maidon hinnan notkahduksen jälkeen 2014 hiehot siirrettiin pi-hatoista muihin tiloihin ja osin rahtikasvatukseen. Näin lypsyyntä saatiin 320 lehmää. Samalla siirryttiin kolmeen lypsykertaan. ”Mahdollisuus on vielä nostaa määrää alkuperäisen suunnitelman mukaan 80 tai jopa 150 päällä”, Juha toteaa. Tulevaisuuden suunnitelmissa jatkajan, Viikissä maatalousekonomiaa opiskelevan Joonaksen, sana painaa tietenkin paljon.

Juha vastaa tilan johtamisesta, kasvinviljelystä, peltotöistä ja koneista. Kirsin vastuulla on navetta ja hänen oikeana kätenään toimii karjanhoitaja **Oleksandra ”Sasha” Kapichuk**. Sasha vetää muun muassa kuuden hengen lypsytiimiä. >>

Kolmeen lypsykertaan siirtyminen, ruokinnan väkevöittäminen ja olosuhteiden parannus nostivat keskituotosta 2 000 kiloa.

Isäntä ja harjuri Joonas Lapatto. Joonas opiskelee agrologiksi Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Hänen vanhempiensa tila oli viime vuoden Lypsikit Livenä -tiloja.

Juha on ollut kauan mukana Faban ja sen edeltäjien hallintotehtävissä. Hän on myös Maitoyrittäjät ry:n perustajajäsen ja puheenjohtaja. ”Kyllä luottamustoimiin menee pari päivää viikossa. Onneksi Kirsi on osannut varoa luottamustoimia”, Juha naurahtaa.

Keskisiteestä kokonaisuuteen

Jalostusasiantuntija **Jenna Lampinen** käy tilalla neljä kertaa vuodessa ja hän myös tilaa annokset. Kirsi tai Sasha osallistuvat suunnitteluun. Lupaavimmat hiehot genomitestataan ja niille käytetään X-Vik-siementä.

Jalostustavoite on tuottava, hyvin liikkuva ja helppo lehmä. ”Aiemmin olin hyvinkin tiiviisti mukana jalostusasioissa. Sain jopa nimen keskiside-Kantoniemi. Silloin tuli kiinnitettyä huomiota yksityiskohtiin”, Juha muistelee hymyillen.

Faban tilatiimi on hoitanut siemennykset jo viiden vuoden ajan. ”Aiemmin vaadittiin kaksi siemennystä tiineyttä kohden, mutta nyt määrä on 1,6. Poikimaväli on 368 päivää ja hiehojen poikimaikä on 23,5 kuukautta. Näin selvät taloudelliset hyödyt nostavat tilasiemennykseen siirtymisen kynnystä hyvin korkealle”, Juha toteaa.

Kelpaa esitellä

Tilalla on selvä strategia. Toiminnalla tarjotaan mahdollisimman hyvä ja turvallinen elämä omistajille sekä työntekijöille perheineen. Kaikissa toimissa korostuu laatu, järjestelmällisyys, eettisyys, luonto ja yhteisön kunnioitus.

”Viljelytoimet tehdään vimpan päälle ja eläinten tarpeet toteutetaan vuorokauden ympäri. Lypsikit Livenä -tapahtuma sopii meille oikein hyvin. On mukavaa esitellä töitään ja olla vähän ylpeäkin”, Juha toteaa. **f**

Kantoniemen tila Oy, Ähtäri

Omistajat Juha, Kirsi ja Joonas Kantoniemi

Lypsäviä 320, joista 75 % holsteineja ja 25 % ayrshirejä

Keskituotos 11 930 kg EKM

Osa hiehoista rahtikasvatuksessa, sonnivasikat lähtevät ternivasikkoina

Navetat vuosilta 2004 ja 2011, yhdistetty käytävällä. Strangko 2 x 10 takalypsyasema, kolme lypsykerta vuorokaudessa

Peltoa käytössä 468 ha, josta nurmella 280 ha

Peltotöistä vastaa kolmen tilan omistama Nuivain Oy. Lypsytiimissä kuusi henkeä ja ruokintatiimissä puolitoista.

FabaJASU, tilatiimi, hedelmällisyysraportit kuukausittain.

Emme myy vain siementä - vaan parempaa sukupolvea

Taloudellisen tuloksen nostaminen onnistuu eläinainekseen vaikuttamalla. Eläinten periytyviin ominaisuuksiin vaikuttaminen on tärkeimpiä pitkän aikavälin ratkaisuja, joita karjanomistaja työssään tekee.

Positiiviset vaikutukset kertautuvat sukupolvesta toiseen, jolloin valittujen ominaisuuksien korkea taso saavutetaan pysyvästi. Pohjoismaiset sonnit tuottavat parhaan tuloksen pohjoismaisissa olosuhteissa.

Huippusonnit kaikkiin jalostustavoitteisiin
löydät Faban verkkokaupasta:
webshop.faba.fi

Kasvavan tilan avuksi FabaINTO

FabaINTO on eläinaineksen kehittämissuunnitelma eläinmäärää lisääville karjatiloilille. Sen avulla voit varmistaa, että investointisi alkaa tuottaa mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Selkeä laskelma eläinhankinnan kustannuksista auttaa rahoituksen suunnittelussa. Tavoitteiden mukainen eläinaineksen hankinta varmistaa karjan jalostuksellisen tason ja minimoi tautiriskin.

FabaINTO-palvelu sisältää:

- Suunnitelman eläinmäärästä ja eläinaineksesta
- Eläinten hankinta-aikataulun
- Eläinten hankintabudjetin
- Ostettavien eläinten laatu- ja terveystavoitteiden huomioinnin ja suunnittelun
- Haluttaessa eläinten hankinnan ulkoistamisen Faballe

Mietitkö investointia? Ota yhteyttä jo tänään!

FabaINTO-asiantuntijoiden yhteystiedot löydät: www.faba.fi

**Tyhjä
eläinpaikka
navetassa
200–250 €/kk!**

www.faba.fi